

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

8-son (5-jild)
2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 8 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy

kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Baxranov Sherzod

O'ZBEKISTON SSRDA QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLARNI YECHIMINI TOPISHDA BUTUNITTIFOQ PAXTACHILIK ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI O'RNI	10-16
---	-------

Bazarbayeva Nilufar Anorbayevna

MILLIY HUNARMANDCHILIK: USTA-SHOGIRD MUNOSABATLARNING TRANSFORMATSION JARAYONLARI	17-21
--	-------

Sattarova Marhabo Mamatovna

O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO TOLERANTLIK VA UNING MADANIY-SIYOSIY JARAYONLARIGA TA'SIRI	22-30
--	-------

Raxmatov Mirjon

BUXORO VILOYATIDA BOJXONA TIZIMINING SHAKLLANISHI TARIXIDAN	31-38
---	-------

To'xtasinov Mira'zam

SOMONIYLAR DAVLATI: HARBIY ISLOHOTLAR VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI	39-42
---	-------

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Kuliboyev Azamat Shonazarovich

DAVLAT SEKTORIDA HISOBNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	43-48
---	-------

Azgarov Abdumutalib

INTERNET-MARKETINGNING UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARIDA QO'LLANILISHI HOLATI TAHLILI	49-56
---	-------

Ochilov Mels, Sayfiyeva Parizoda

IMPACT OF INDUSTRIAL POLICY ON THE INVESTMENT CLIMATE: INTERNATIONAL EXPERIENCE	57-60
--	-------

Otabekov Javdod

GO'SHT YETISHTIRISH TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH VA "AQLLI QISHLOQ XO'JALIGI" IMKONIYATLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'NALISHLARI	61-68
--	-------

Navruzov Dilshod Ismatullayevich

AKSIYADORLIK JAMIYATIDA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI TA'MINLASH	69-74
--	-------

Uralov Temur Boxodir o'g'li

ENERGETIKA KORXONALARI AUDITI NATIJALARINI Hujjatlashtirish VA AUDITORLIK HISOBOTINI TAYYORLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	75-81
--	-------

Samandarov Og'abek

ENERGIYA XAVFINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA ARDL MODELINING AHAMIYATI	82-86
---	-------

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Yuldashev Rustam Daniyrovich

YANGILANAYOTGAN O'ZBEKISTONDA FALSAFIY TARBIYANING JAMIYAT

RIVOJLANISHIDAGI O'RNI 87-93

Adilov Zafar Yunusovich

ATROF-MUHIT TA'LIMI VA EKOLOGIK ONG: BARQAROR KELAJAK SARI YO'L 94-98

Berdikulova Surayyo Aslamovna

IJTIMOY ADOLAT VA QONUN USTUVORLIGI ME'YORLARINING SHAKLLANISHI 99-104

Taniqulov Jonibek Ashirkulovich

ZAMONAVIY O'ZBEKISTON JAMIYATI SHAROITLARIDA TA'LIM MADANIYATI 105-113

Yarbaev Xasan Xazratqulovich

JAMIYAT BARQARORLIGINI TA'MINLASH:

MILLIY VA GLOBAL XAVFSIZLIK KONTEKSTIDA TAHLIL 114-118

Maxsudjonov Kamronjon

MA'RIFIY TASHKILOTLAR TIZIMINING SHAXS MA'NAVIY MADANIYATIGA

TA'SIRINING IJTIMOY-FALSAFIY AHAMIYATI 119-123

Qo'chqarov Oybek G'ulomovich

INDUSTRIYA 4.0 DAVRIDA TA'LIM VA KASB-HUNAR INTEGRATSIYASI:

IJTIMOY-FALSAFIY YONDASHUV 124-128

Otaqulov Elyor Madiyrovich

EKOLOGIK KONFLIKTNING FALSAFIY MOHIYATI 129-136

Mamatqulov Rashid Pazilbekovich

TUSHUNCHA USTIDA MANTIQUIY AMALLAR 137-141

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Niyazov Ravshan Turakulovich

SKOTT TUROVNING "AYBSIZLIK PREZUMPSIYASI" ROMANIDA DIALOGLAR

XUSUSIYATI VA PERSONAJLAR XARAKTERISTIKASI 142-148

Yunusova Xilola Ravshan qizi

KONSEPTUAL INTEGRALLASHUV: O'ZBEK TILIDAGI

"V+(I)B YURA TURMOQ" ANALITIK ASPEKTUAL QURILMA TAHLILI MISOLIDA 149-154

Absalamova Gulmira Sharifovna

LINGVOSEMANTIK YONDASHUVDA ADABIY-LUG'AVIY TERMINLARNING

NAZARIY TAHLILI: KRIS BOLDIK LUG'ATI ASOSIDA 155-158

Dadajanova Aziza Karimullayevna

THE ROLE OF CULTURAL CONTEXT IN TRANSLATION:

A CROSS-CULTURAL PERSPECTIVE 159-170

Bahromjonova Shahnoza Xolmatovna

YAPON XALQ ERTAGIDA TURFA VARIANTLILIK HAMDA ERTAKDAGI

RAMZIY MA'NOLAR: "MOMOTARO" (SHAFTOLIDAN TUG'ILGAN BOLA)

ERTAGI MISOLIDA 171-175

Babajanova Iqbol Salomaddinovna

SHAXS OTLARINING PRAGMATIK XUSUSIYATLARI 176-180

<i>To'xtayeva Sarvinoz</i> DUNYO VA O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA ETNONIMLARNING O'RGANILISHI	181-184
<i>Ayimbetova Damekhan Maksetbay qizi</i> TED XYUZ VA IBRAYIM YUSUPOV SHE'RIYATIDA POETIK ILHOM MANBALARI QIYOSI	185-189
<i>Ismatullayeva Nargiza, Qosimova Malika Xurshidovna</i> CHALLENGES AND INNOVATIONS IN SIMULTANEOUS INTERPRETER TRAINING IN CHINESE UNIVERSITIES: THE ROLE OF TECHNOLOGY IN MODERN PEDAGOGY	190-195

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>O'rinboyev Rustamjon</i> A SOCIO-LEGAL ANALYSIS OF THE EVERYDAY TRANSNATIONAL LIVES OF UZBEK MIGRANTS IN RUSSIA	196-206
<i>Uzakova Go'zal Sharipovna</i> YER NIZOLARINI SUDLARDA KO'RISH TARTIBI	207-212
<i>G'ofurova Dilafruz</i> AYOLLAR TOMONIDAN SODIR ETILADIGAN HAYOTGA QARSHI JINOYATLARNING KRIMINALISTIK TAVSIFI: NAZARIY VA AMALIY MUAMMOLAR	213-218
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i> PROKUROR TAQDIMNOMASI BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH MASALALARI	219-223
<i>Juraeva Asal</i> OBSTACLES IN ENFORCING ICA AWARDS IN UZBEKISTAN	224-228
<i>Ходжаева Ширин</i> ПРАВОВАЯ ПРИРОДА И ОБЪЁМ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАВОСУБЪЕКТНОСТИ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ ООН В СФЕРЕ ОХРАНЫ ЗДОРОВЬЯ	229-239
<i>Imomniyozov Doniyorbek</i> SUN'IY INTELLEKT SOHASIDA ALGORITMIK JAVOBGARLIK: IJTIMOIY, HUQUQIY VA TASHKILIY YONDASHUVLAR	240-250
<i>Asadov Shahriddin Faxriddinovich</i> XIZMATLAR TUSHUNCHASINING HUQUQIY VA IQTISODIY TAHLILI: SIVILISTIK DOKTRINA NUQTAI NAZARIDAN	251-254
<i>Суннатиллаева Сарвиноз</i> АНАЛИЗ ОСОБЕННОСТЕЙ РЕГУЛИРОВАНИЯ АНТИДЕМПИНГОВЫХ И КОМПЕНСАЦИОННЫХ ПОШЛИН В РАМКАХ ВТО И УЗБЕКИСТАНА	255-262
<i>Anarbayev Eldor</i> KONSESSIYALARNI XORIJIY DAVLATLARDA HUQUQIY TARTIBGA SOLISH	263-269
<i>Ibrohimov Azimjon</i> KORPORATIV IMKONIYATLAR DOKTRINASI: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY QONUNCHILIK	270-278

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

<i>Qurbonov G'ulomjon G'afurovich</i> RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISHNING METODLARI, SHAKLLARI VA VOSITALARI	279-285
--	---------

<i>Safarova Nigora Nasilloevna</i> TRANSFORMATIV TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING KOMPETENTLIK YONDASHUVI BILAN BOG'LIQLIGI	286-293
<i>Muxammadjonov Muslimbek</i> OLIY TA'LIMDA TALABA MARKAZLI YONDASHUVNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI ...	294-302
<i>Khabibullaeva Dilshoda</i> FUNCTIONS OF CODE-SWITCHING IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING CLASSROOMS IN UZBEKISTAN	303-309
<i>Berdiyeva Nilufar Berdiyeva qizi</i> INNOVATION YONDASHUV ASOSIDA TALABALARDA IJODIY KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI	310-314
<i>Hamidov Sherhali Shirinovich</i> BO'LAJAK INFORMATIKA O'QITUVCHILARINI TAYYORLASHDA ZAMONAVIY TA'LIM TALABLARI VA YO'NALISHLARI	315-320
<i>Sattoriy Shohruh</i> RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TA'LIM SIFATINI NAZORAT QILISH MEXANIZMLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI	321-325
<i>Tadjiyeva Nodira Yusupjanovna</i> TALABALARDA MUOMALA MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHDA KOMMUNIKATSIYA JARAYONINING AHAMIYATI	326-331
<i>Sharofutdinova Ra'noxon Shavkatovna</i> "NURLI MASKAN" TA'LIM MUASSASALARIDA O'QUVCHILARNI IJTIMOY HAYOTGA TAYYORLASH BO'YICHA KORREKSION-PEDAGOGIK ISHLARNING TASHKIL ETILISHINI O'RGANISH VA NATIJALAR TAHLILI	332-336
<i>Karimov Akramjon Zaynobidinovich</i> TO THE CONTENT OF PRACTICAL CLASSES ON THE MODULE "DECISION SUPPORT SYSTEMS" OF THE ACADEMIC DISCIPLINE "INFORMATION TECHNOLOGIES IN MANAGEMENT"	337-341

Received: 20 July 2025
Accepted: 5 August 2025
Published: 10 August 2025

Article / Original Paper

FORMATION OF THE NORMS OF SOCIAL JUSTICE AND THE RULE OF LAW

Berdikulova Surayyo Aslamovna,
Associate Professor
National University of Uzbekistan

Abstract. This article explores the historical and philosophical roots of the concepts of social justice and the rule of law, as well as their significance and role in building a democratic society. In particular, it highlights the rule of law as a fundamental principle of the legal state concept and social justice as a guarantee of equality, freedom, and human rights. The paper also analyzes the constitutional reforms being implemented in Uzbekistan, efforts to build a civil society, and the political-legal mechanisms aimed at ensuring the supremacy of the law.

Keywords: social justice, rule of law, legal state, equality, human rights, civil society, constitutional reforms, democratic principles.

IJTIMOYIY ADOLAT VA QONUN USTUVORLIGI ME'YORLARINING SHAKLLANISHI

Berdikulova Surayyo Aslamovna
dotsent
O'zbekiston Milliy universiteti
E-mail: s.berdikulova@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada ijtimoiy adolat va qonun ustuvorligi tushunchalarining tarixiy-falsafiy ildizlari, ularning demokratik jamiyat qurilishidagi o'rni va ahamiyati, xususan, qonun ustuvorligining huquqiy davlat konsepsiyasidagi asosiy tamoyil sifatida qaralishi, ijtimoiy adolatning esa tenglik, erkinlik va inson huquqlarining kafolati sifatidagi roli ochib berilgan. Shuningdek, O'zbekistonda amalga oshirilayotgan konstitutsiyaviy islohotlar, fuqarolik jamiyatini shakllantirishdagi sa'y-harakatlar va qonun ustuvorligini ta'minlashga qaratilgan siyosiy-huquqiy mexanizmlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: ijtimoiy adolat, qonun ustuvorligi, huquqiy davlat, tenglik, inson huquqlari, fuqarolik jamiyati, konstitutsiyaviy islohotlar, demokratik tamoyillar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I82025N15>

KIRISH

Demokratik jamiyatning asosiy tayanchlaridan biri sifatida ijtimoiy adolat va qonun ustuvorligi tamoyillari tarixiy-falsafiy nuqtai nazardan alohida ahamiyat kasb etadi. Ijtimoiy adolat tushunchasi qadimdan jamiyatdagi tenglik, insoniylik va huquqiy barqarorlik tamoyillarining ifodasi bo'lib kelgan. Qonun ustuvorligi esa huquqiy davlat qurilishi, fuqarolarning konstitutsiyaviy huquq va erkinliklarini kafolatlash, davlat organlari faoliyatining shaffofligini ta'minlashda asosiy vosita hisoblanadi. Bugungi globallashuv sharoitida ushbu me'yorlar davlat boshqaruvining zamonaviy paradigmasi sifatida nafaqat g'oyaviy-ma'naviy, balki amaliy jihatdan ham dolzarbdir. Ushbu maqolada ijtimoiy adolat va qonun ustuvorligining shakllanishi, ularning huquqiy davlat konsepsiyasidagi o'rni, O'zbekistonda olib borilayotgan islohotlar bilan uzviy bog'liqligi tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

XXI asrning dastlabki o'n yilliklariga kelib, O'zbekiston taraqqiyotning yangi bosqichiga qadam qo'ydi va bu "Yangi O'zbekiston" deb nomlandi. Prezident Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Yangi O'zbekiston — bu davlat faoliyati, avvalo, xalq tinchligi va farovonligini ta'minlashga, jamiyatda adolat g'oyalari va tamoyillarining tantana qilishiga qaratilgan mamlakatdir". Ushbu strategiya doirasida ijtimoiy adolat, qonun ustuvorligi va fuqarolik jamiyati tamoyillarining mustahkamlanishi davlat siyosatida ustuvor yo'nalishga aylandi.

Ushbu ikki tushuncha — ijtimoiy adolat va qonun ustuvorligi me'yorlari — hammasi inson qadri, sha'ni va erkinligini ta'minlash maqsadida shakllanadi. Ular insonning tabiiy huquqlari va ma'naviy ongini himoya qilish, jamiyatda muvozanatni ta'minlash, fuqarolarning davlat bilan munosabatini ma'naviy-axloqiy asosga solish funksiyasini bajaradi. Ijtimoiy adolat – mazmun, qonun ustuvorligi – shakl, fuqarolik jamiyati – amalni ifodalaydi. Ijtimoiy adolat o'z navbatida jamiyatdagi munosabatlarda tenglik, insof, va haqiqat mezonini belgilaydi. Bu jamiyatning axloqiy yo'nalishi bo'lsa, qonun ustuvorligi – adolatni ta'minlashning institutsional va huquqiy mexanizmidir hamda u davlat tomonidan kafolatlangan rasmiy shakl hisoblanadi. Fuqarolik jamiyati esa ijtimoiy adolat va qonunning amaliy tatbiq doirasi, ya'ni xalqning o'z huquqini mustaqil, faol va mas'ul tarzda amalga oshirishini anglatadi. Demak, bu uchala tushuncha har tomonlama bir-birini to'ldiradi, ya'ni qonunlar adolatsiz bo'lsa, fuqarolik jamiyati noto'g'ri shakllanadi, adolat bo'lmasa, fuqarolarning faolligi pasaydi hamda fuqarolik jamiyati kuchsiz bo'lsa, adolat mexanizmi so'nggi o'ringa aylanadi.

Bu tushunchalarda falsafiy uzviylik va o'zaro aloqadorlik mavjud. Fuqarolik jamiyati – mamlakatdagi umumiy aql (universal reason) ifodasi. Unda qonunlar "inson aqlining ifodasi" sifatida adolatni amalga oshiradi. "Qonun – bu reallashgan axloqdir"[1], — degan edi nemis mutafakkiri. Fazilatli jamiyatda "podshoh" qonunlar orqali adolatni amalga oshiradi va fuqarolar esa axloqiy yetuklik asosida faol harakat qiladi. "Agar qonun ma'rifatga asoslanmasa, undan adolat kutish mumkin emas"[2].

Yuqoridagi tushunchalarning eng muhim uzviy jihatlari ma'naviy-axloqiy, institutsional va faol fuqarolik pozitsiyasi orqali bog'liqlikda namoyon bo'ladi, ya'ni adolat, qonun va faollik shaxs ongida ma'naviy birlikda yuzaga chiqadi. Davlat, fuqarolik jamiyati va qonunlar o'zaro tizim sifatida harakat qiladi. Masalan, korrupsiyaga qarshi qonunlar (qonun) – jamoatchilik nazorati (faollik) – jamiyatda adolatli muhit (mazmun) hamda fuqaro o'z huquqini bilishi va qonunga suyanish orqali adolatni ta'minlaydi.

Ijtimoiy adolat falsafiy nuqtai nazardan jamiyatning ichki muvozanatini ta'minlovchi va inson qadrini asos sifatida e'tirof etuvchi konsepsiyadir. Aristotel o'zining "Nikomax axloqi" asarida adolatni "umumiy fazilat" deb ta'riflagan[3]. Ya'ni, ijtimoiy adolat degani – davlat va jamiyatning barcha tizimlarida insonga teng imkoniyat yaratilishi demakdir.

O'zbekistonda so'nggi yillarda ijtimoiy adolatni ta'minlash uchun amalga oshirilayotgan choralar orasida kambag'allikni qisqartirish, ish o'rinlari yaratish, ta'lim va tibbiyot sohalarida tenglikni ta'minlash kabi masalalar dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Bu haqda Prezident Mirziyoyev 2023 yilgi Murojaatnomasida shunday degan edi: "Aholimiz bizdan maktab, bog'cha va shifoxonalarni ko'paytirish, ta'lim va tibbiyot sifatini oshirishni, mahallada yo'l, suv, elektr, transport muammolarini hal qilishni, ish o'rinlarini ko'paytirish, tadbirkorlikka yangi imkoniyatlar yaratishni, adolatni ta'minlash, ovoragarchilik, byurokratiya va korrupsiyani yo'q qilishni kutmoqda"[4]. Ijtimoiy adolat — jamiyatda insonlar o'rtasidagi tenglik, huquqlar,

imkoniyatlar va resurslarning adolatli taqsimlanishiga asoslangan, insoniy munosabatlar va ijtimoiy tizimlarning ma'naviy-axloqiy asosidir. "Adolat — bu har bir insonga u munosib bo'lgan narsani berishdir"[5]. Uning ta'limotida adolat "taqsimlovchi" (distributive) va "tenglashtiruvchi" (corrective) shakllarda tushuntiriladi. Bu, ijtimoiy munosabatlarda ham moddiy, ham ma'naviy manfaatlarni mutanosib taqsimlash zarurligini ko'rsatadi.

Kant uchun adolatning asosi — erkinlik va insoniy qadriyatdir. Uning "kategorik imperativ" tushunchasi ijtimoiy adolatni universal qonunlarga asoslangan axloqiy majburiyat sifatida talqin qiladi. "Har qanday insonni hech qachon faqat vosita sifatida emas, balki maqsad sifatida ham ko'r"[6]. Rolzning "Adolat – tenglik asosidagi adolat" konsepsiyasida jamiyatdagi eng kam ta'minlangan qatlamlarga foyda beradigan siyosat va tartiblar "adolatli" deb hisoblanadi. "Adolat — bu tuzilmaning birinchi fazilatidir[7]".

Sharq falsafasi inson va jamiyat munosabatlarini moddiy emas, balki ma'naviy, axloqiy va metafizik qadriyatlar asosida izohlaydi. Ijtimoiy adolat tushunchasi ham Sharqda faqat "tenglik" yoki "qonunchilik" orqali emas, balki ma'naviy kamolot, niyat pokligi va shaxsiy mas'uliyat tuyg'usi bilan bog'langan. Imom G'azzoliy, Forobiy, Avisenna (Ibn Sino), Nosiriddin To'si va boshqa mutafakkirlar ijtimoiy adolatni axloqiy davlatning tayanchi sifatida talqin qilganlar.

Forobiy o'zining mashhur asari "Fozil odamlar shahri"da ijtimoiy adolatni davlatni boshqarishdagi eng oliy maqsad sifatida belgilaydi. Uning fikricha, "fozil jamiyat"ning mag'zi — axloqiy yetuklik va umumiy baxt sari harakatdir. "Agar podshoh adolat bilan hukm yuritsa va xalq uning hukmlarini ma'naviy qadriyat deb bilsa, shunda fozil jamiyat vujudga keladi"[8]. Forobiy ijtimoiy adolatni uch omilga bog'laydi: aql va ilm ustuvorligi, axloqiy yetakchilik va jamiyat manfaatini shaxsiy manfaatdan ustun qo'yish. Bizning fikrimizcha, bu qarash Yangi O'zbekistonda amalga oshirilayotgan intellektual jamiyat qurish, ta'lim islohotlari va davlat xizmatining ma'naviy jihatini kuchaytirish siyosatlari bilan uyg'undir.

Ibn Sino "ash-Shifo" asarida adolatni shaxsiy fazilat emas, balki ijtimoiy muvozanatning falsafiy sharti sifatida ta'riflaydi: "Adolat – bu jamiyat tuzilishining tabiiy va zaruriy shartlaridan biridir. Usiz jamiyat inson tabiatidan chetga chiqadi[9]". U adolatni "qonunga bo'ysunish" va "ma'naviy ehtiyoj" o'rtasidagi muvozanat sifatida ko'radi. Unga ko'ra, jamiyatda qonunlar, ma'lumot va ma'rifat tuzimi mukammal bo'lmasa, adolatni ta'minlashning iloji yo'q. Bu esa Yangi O'zbekistonda huquqiy islohotlar va ta'limda adolatni ta'minlash harakatlari bilan mushtarakdir.

G'azzoliyning "Ihyoi ulumi-d-din" asarida adolat haqidagi qarashlari diniy-axloqiy va falsafiy tushunchalarga asoslangan. Uning ta'kidlashicha: "Adolat – Allohning ismlaridan biridir. Shuning uchun adolat bilan ish yuritgan podshoh, Allohning amrini bajargan bo'ladi"[10]. G'azzoliy adolatni amalga oshirish uchun quyidagi shartlarni ta'kidlaydi: taqvo va niyat pokligi, mas'uliyat hissi va hisob berish etikasi hamda jamiyatda muhabbat va hamjihatlik muhiti. Bu qarashlar Yangi O'zbekistonda "Xalq davlat uchun emas, davlat xalq uchun" degan mafkuraviy yondashuvning ma'naviy ildizidir. Nosiriddin Tusiy Nizomulmulk "Axloqi Nosiriy" asarida ijtimoiy adolatni insonning ichki axloqiy tarbiyasi bilan bog'laydi. Uning ta'kidlashicha, shaxsiy adolat (adolati nafsiy), oilaviy adolat va ijtimoiy adolat zinama-zina shakllanadi. "Kimki o'z nafsida adolatni tiklasa, u adolatli rahbar bo'la oladi"[11]. Tusiy uchun adolatni ta'minlash omillari sifatida shaxsiy tarbiya va kamolot, ijtimoiy mas'uliyatni anglash hamda ehtiyojmandlarga yetarli shart-sharoit yaratishni ajratib ko'rsatadi. Bizning fikrimizcha, bu

qarashlar Yangi O'zbekistonda inson kapitaliga investitsiya qilish, kambag'allikni qisqartirish va ta'lim, sog'liqni saqlash sohalaridagi islohotlar mazmuni bilan uyg'undir.

Sharq falsafasida ijtimoiy adolatni ta'minlash omillari

Omil	Falsafiy asos	Sharq faylasufi
Axloqiy yetakchilik	Quvvat, manfaat emas, fazilatga tayanish	Forobiy, G'azzoliy
Shaxsiy kamolot	Adolat nafsni tarbiyalashdan boshlanadi	To'si, Ibn Sino
Qonunlar va qonuniylik	Qonun bilan tartib, ma'naviyat bilan mazmun	Ibn Sino
Hisobdorlik va taqvo	Javobgarlik hissi ilohiy irodaga bog'liq	G'azzoliy
Ma'naviy muhit	Jamiyatda muhabbat va hamjihatlik muhimi	Forobiy, G'azzoliy

Sharq falsafasida ijtimoiy adolat nafaqat huquqiy yoki davlatchilik tushunchasi, balki shaxsiy fazilat, ma'naviy kamolot va ma'rifat bilan bog'liq murakkab jarayondir. Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy islohotlar, inson qadrini yuksaltirish, ma'naviyatni tiklash va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish jarayonlari aynan ana shu falsafiy g'oyalarning zamonaviy ifodasi sifatida qaralishi mumkin.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Yangi O'zbekiston kontekstida ijtimoiy adolatning falsafiy ahamiyati haqida so'z ketganda ijtimoiy adolatning fuqarolar ongida shakllanishi — bu nafaqat huquqiy yoki institutsional jarayon, balki insonning dunyoqarashi, munosabati va qadriyatlar iyerarxiyasidagi yangilanishidir. Prezident Sh.M. Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Har bir masalani ma'rifat asosida chuqur o'ylab, xalqqa hurmat bilan, takror va takror aytaman, odamlar fikrini inobatga olib, faqat qonun va adolat mezoniga tayangan holda hal etsak, el-yurtimiz bizdan albatta rozi bo'ladi"[12]. Yangi O'zbekistonni adolatli jamiyat tamoyillari asosida barpo etish — bu avvalo har bir fuqaro ongida inson qadrini anglashdan boshlanadi. Bu izohdan ma'lum bo'ladiki, ijtimoiy adolat me'yorlari odamlar hayotida nafaqat institutsional choralar bilan, balki ma'naviy ongda o'zaro munosabatlarda ham yuzaga chiqmoqda. Masalan, fuqarolar ijtimoiy tenglik va imkoniyatlar haqida faol fikr yuritmoqda, fuqarolik jamiyati institutlari orqali o'z huquqlarini himoya qilmoqda hamda inson qadri va mehnat e'zozini asosiy kategoriyalarga aylanmoqda.

Ijtimoiy adolat mezonlarining ijtimoiy hayotdagi amaliy ifodasi adolatli hayot uchun islohotlar va ong o'zgarishlari jarayonida o'z aksini topmoqda. Bugungi fuqarolar ongida adolat nafaqat istak, balki faol fuqarolik pozitsiyasi uchun asos bo'lib bormoqda. Bunga misoli sifatida Open Budget platformasi orqali mahalliy byudjet xarajatlari ustidan jamoatchilik nazoratining amalga oshirilishi, "Xalq qabulxonalari" faoliyati orqali fuqarolarning adolat talab qilishi, Bosh vazir virtual qabulxonasi fuqarolarning murojaatlari orqali qarorlar chiqarilishini keltirish mumkin. Aholining davlatga murojaat qilish madaniyati o'sishi — adolatli boshqaruvga ishonch alomatidir.

Bu o'rinda yana bir muhim jihat axborot makonida ijtimoiy adolat in'ikosini tahlil qilishdir. Bu jarayon ijtimoiy tarmoqlardagi bloggerlar, faollar, jurnalistlar adolat mavzusini eng ko'p yoritiladigan mavzulardan biri sifatida tanlashayotganida ham namoyon bo'lmoqda.

Shuningdek, davlat xizmatchilarining qonunbuzarlik holatlari haqida jamoatchilik bosimi kuchayib borayotgani, ommaviy muhokamalarda “oddiy odam manfaatlarini” ni himoya qilish — umumiy ijtimoiy trendga aylangani ham buni yaqqol tasdiqlaydi.

Yangi O‘zbekistonda qonun ustuvorligi tamoyilining amaliy shakllanishi qonunchilik asoslarining mustahkamlanishi, uni qadriyat sifatida anglash, huquqiy faollik va murojaat madaniyatining yuksalishi, tenglik va adolat tuyg‘ularining ongda mustahkamlanishi kabi amaliy yo‘nalishlarda namoyon bo‘la boshladi. Avvalambor, 2023-yilda yangi tahrirda qabul qilingan Konstitutsiyada qonun ustuvorligi eng ustuvor davlat tamoyili sifatida belgilandi[13]. Shuningdek, mamlakatda sud-huquq islohotlari, advokatura mustaqilligi, jamoatchilik nazorati va huquqiy yondashuvlarning institutsionallasuvi yuz berdi. Qonun ustuvorligi – bu erkin fuqarolarning huquqiy davlatda yashayotganidan dalolat beradigan asosiy mezonidir.

Qonun ustuvorligining ijtimoiy ongda o‘zgarishlarga ta’siri fuqarolarning qonunni qadriyat sifatida anglashi bilan ham o‘lchanadi. Fuqarolar orasida qonunlar va huquqiy mexanizmlarga ishonch oshib bormoqda. Qonun ijtimoiy ongda “tajovuzdan muhofaza”, “haqiqatni tiklovchi vosita” sifatida talqin etilmoqda. Ma’lumki, qonun axloq va ma’naviyat bilan uyg‘unlashgandagina ongda erkinlikka aylanadi deyiladi. Adliya vazirligining hisobotlarida keltirilishicha, so‘nggi uch yilda “Huquqiy axborot” portali orqali aholining huquqiy masalalar bo‘yicha murojaatlari 40%ga oshdi. Bundan tashqari, fuqarolarning huquqiy bilim olish, huquqiy maslahat so‘rash va murojaat qilish madaniyati shakllanmoqda. Davlat idoralarining “eshigini taqillatish” emas, raqamli huquqiy faollik keng tarqalmoqda. Misol uchun, virtual qabulxonalar orqali 2023–2024-yillarda 1,2 million fuqaro murojaat qilgan, ularning 38%i huquqiy himoya masalalari bo‘yicha bo‘lgan.

Fuqarolar qonunni nafaqat shaxsiy huquq himoyasida, balki davlat organlari ustidan nazorat vositasi sifatida ko‘ra boshladi. Qonunning “har kim uchun teng” tamoyili yoshlar, ayollar va ijtimoiy zaif qatlamlarning ongida adolat me’yori sifatida shakllanmoqda. Qonun haqiqiy adolat mezoniga aylangan jamiyatda inson o‘zini himoya qilingan deb his etadi deyish mumkin.

Ijtimoiy hayotda qonun ustuvorligining amaliy aks etishi

Soha	Qonun ustuvorligi ifodasi	Ijtimoiy ongda natija
Ta’lim	Huquqiy savodxonlik darslari, huquqshunoslikni ommalashtirish	Yoshlarda qonunga nisbatan ishonch va tayanch
OAV va blogosfera	Davlat qarorlarini tahlil qilish, qonun loyihalarini muhokama qilish	Axborot erkinligi va tanqidiy ong
Jamoatchilik hayoti	Byudjet shaffofligi, tanlovlar, murojaatlarga javobgarlik	Adolat va mas’uliyat tuyg‘usi
Tarmoqli boshqaruv	“Elektron hukumat” va “oddiy fuqaro — asosiy manfaatdor” modeli	Davlatga ishonchning o‘sishi

Yangi O‘zbekistonda qonun ustuvorligi faqat huquqiy institut emas, balki ma’naviy qadriyat, ongi jarayon, ijtimoiy adolat mezoni, faol fuqarolik pozitsiyasining shart-sharoitidir. Fuqarolar ongida qonunga munosabat o‘zgarmoqda, ya’ni u endi jazo vositasi emas, balki himoya, imkoniyat va adolat sinonimi sifatida shakllanmoqda. Bu jarayonning chuqurlashishi fuqarolik jamiyati, axloqiy davlat va teng imkoniyatlar jamiyati qurishda muhim falsafiy va amaliy qadamdir.

Shu o'rinda qonun ustuvorligining qadriyatga aylanishi va uning ongiy transformatsiyaga ta'sirini falsafiy tahlil qilish joiz. Avvalambor, qonun — hokimiyat emas, ma'naviy mezon sifatida ko'rilishi masala falsafiy yondashuvni ifodalaydi. Tarixan qonunlar hokimiyatni amalga oshirish vositasi sifatida qaralgan. Ammo Yangi O'zbekiston sharoitida qonun ustuvorligi shunchaki huquqiy tartib emas, balki ijtimoiy adolat va inson qadrini ta'minlovchi ma'naviy qadriyat sifatida qayta qarala boshlandi. Qonun qadriyatga aylanishi – bu inson ongida uning moddiy ta'sir vositasidan, axloqiy yo'riqqa, huquqiy majburiyatdan, inson va jamiyat muvozanati mezoniga aylanishi demakdir.

Qonun ustuvorligining qadriyatga aylanishi ijtimoiy ongda qonunni ichki qabul qilish (interiorizatsiya), erkinlik va qonun uyg'unligi hamda tenglik va adolatni anglash kabi o'zgarishlarni yuzaga keltiradi. Fuqaro qonunni majburiyat sifatida emas, insof, adolat va hurmat timsoli sifatida qabul qiladi. Bu jarayon fuqarolik ongining ma'naviy yetukligidan dalolatdir.

XULOSA

Umuman olganda, Yangi O'zbekiston fuqarolari ongida ijtimoiy adolat va qonun ustuvorligi me'yorlarining shakllanishi faqat institutsional emas, balki ma'naviy-ma'rifiy jarayon hamdir. Bu jarayon falsafiy jihatdan inson qadri, erkinligi va mas'uliyatiga asoslanadi. Demak, yangi jamiyat qurilishida fuqarolik faolligi va adolatli tizim muvozanati har doim markaziy o'rinda turadi. O'z haqqiga ega bo'lish tuyg'usi, ijtimoiy ongida huquqni bilish va talab qilish qobiliyati, inson qadrini ehtirom qilish hamda jamiyatda tenglikka intilish kabilar bilan in'ikos etmoqda. Bu jarayon ma'naviy ongdagi evolyutsiya, davlat siyosatining insonparvarlikka yo'naltirilishi, hamda madaniy, huquqiy va iqtisodiy islohotlar orqali ro'yobga chiqmoqda deyish mumkin.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Гегель Г.В.Ф. *Философия права*. – М.: Мысль, 1990. – Б. 132
2. Форобий. *Фозил шаҳар аҳли ҳақида*. – Тошкент: Фан, 1993. – Б. 42
3. Аристотель. ("Никомахова этика", – М.: Мысль, 1973. – С. 128
4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномаси. 20.12.2022. // <https://president.uz/uz/lists/view/5774>
5. Аристотель. Никомахова этика – М.: Мысль, 1973. – Б. 128
6. Кант И. Критика практического разума. – М.: Наука, 1994. – Б. 56
7. Rawls J. A Theory of Justice. – Cambridge: Harvard University Press, 1971. – p. 3
8. Форобий. *Фозил шаҳар аҳли ҳақида*. – Т.: Фан, 1993. – Б. 37
9. Ибн Сино. Аш-Шифо. – Қоҳира, 1952. – Ж. I. – Б. 211
10. Ғаззолий. Ихёи улуми-д-дин. – Қоҳира, 1937. – Б. 147
11. Носириддин Тусий. Ахлоқи Носирий. – Техрон, 1981. – Б. 233
12. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. – Тошкент: "Ўзбекистон", 2021. – Б. 84
13. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси 2023 йил таҳрири, 15-модда <https://lex.uz/docs/6445145>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 8 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).